

Fan platformasi		
Fanning to'liq nomi: SIRT FAOL VA SINTETIK YUVISH VOSITALARI KIMYOSI		
Fankodi: SYVK3504	Fanga ajratilgan kreditlar(ECTS):4	davomiyligi: 1semestr
Kafedra: Asosiy organik sintez texnologiyasi		
Fan qaysi yo'nalish talabalari uchun: Kimyoviy texnologiya (sirt-faol moddalar va organik yuvuvchi vositalar)		
Fan ma'ruza o'qituvchisi : Qodirov Xasan		
Fanga ajratilgan umumiy soatlar:120	Email: Kadirov_xasan@mail.ru	
Fan seminar mashg'ulotlar o'qituvchisi(lari): Abdullayev Muslimbek		
Prerekvizitlar: Kimyo sanoati va umumta'lim kadrlarni tayyorlash	Tanlov turi: tanlov	
<p>Fanning qisqachabayoni: talabalarda mantiqiy, algoritmik, abstrakt fikrlash, sirt faol modda va yuvish vositalari ishlab chiqarish korxonalarini loyihalash xaqidagi taffakkurini shakllantirish va rivojlantirish, o'zining fikr-mulohaza, xulosalarini asosli tarzda aniq bayon etishga o'rgatish, hamda egallangan bilimlar bo'yicha ularni amaliyotga tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.</p> <p>Sirt faol modda va yuvish vositalari ishlab chiqarish korxonalarini loyihalash, yangi texnologik jarayon yaratishda ilmiy tekshirish islarini tashkil qilish va rejalashtirish, loyihalashda zamoyaviy usullardan foydalanishni, organik sintez jarayonlarini optimallashtirish xaqidagi bilimlarni o'rgatishdir.</p>		

Fanni o'qitishdan maqsad - Sirt faol modda va yuvish vositalari ishlab chiqarish korxonalarini loyihalash asoslarini; yangi texnologik jarayon yaratishda ilmiy tekshirish ishlarini tashkil qilish va rejalashtirish; organik sintez jarayonlarini kuzatib borishi va loyihalashda zamonaviy usullardan foydalanishni; organik sintez jarayonlarini optimallashtirishni; yangi va progressiv loyihalash uslublarini yaratishni va zamonaviy uskunalarni tanlashni bilishi kerak. Organik sintez korxonalarini loyihalash asoslari, loyiha-smeta hujjatlari tartibi va tarkibi hamda ularni hisoblash usullari; kimyoviy texnologiya jarayonlari va qurilmalarini konstruktiv loyihalash, ularga qo'yiladigan talablar; asosiy qurilma va tseklarning texnologik qismini loyihalash; jarayonlarni avtomatlashtirish borasida tavsiyalar berish; korxonaning umumiy xo'jalik ob'ektlarini loyihalash, issiqlik jarayonidagi asosiy fizik kattaliklarni aniqlash;

Fan yakunida talabalar quyidagi malaka va ko'nikmalarga ega bo'lishadi:

- fanning nazariy bilim asoslari, adsorbentlar turlari, sirt xodisalari fizikaviy va kimyoviy adsorbsiya, polimolekulyar adsorbsiyalanish nazariyasi, BET nazariyasi, adsorbsiyalanish gisterizisi va ularning turlari, adsorbsiya izotermalari klasifikatsiyasi, shuningdek kimyoviy adsorbentlarni tanlash va ularni qo'llanilishi to'g'risida **tasavvurga ega bo'lishi**;
- Adsorbsiya jarayonlarida qo'llaniladigan adsorbentlar, adsorbsiya jarayonlariga adsorbentlar tabiati, g'ovaklik strukturasi, adsorbsiya kinetikasi va termodinamikasi qonuniyatlaridan va adsorbsiya mexanizmlar hamda ulardan **bilishi va ulardan foydalana olishi**;
- turli faollash usullari bilan adsorbentlar olish, olingan adsorbentlarning struktura-sorbtsion ko'rsatkichlarini aniqlash, mikro- va mezog'ovaklar hajmini adsorbsiya ma'lumotlari asosida aniqlash, adsorbsiya issiqlikga entropiyasini hisoblash orqali adsornt-adsorbat ta'sirlashuvlari to'g'risida xulosalar chiqarish, faollash usuli bilan olingan adsorbentlar xossalari modellash va optimizatsiyalashni va adsorbsiya jarayonlarida ulardan foydalanish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak**.

Amaliy mashg'ulotlar

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va inter faol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi. Ko'rgazmali materiallar va axborotlar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi

Mustaqil ta'lim

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan taqdimotlar, guruh bilan ishlanmalar, referatlar tayyorlanadi.

№	Fanmavzulari	Ma'ruza soatlarh	Laborato riyasoatlarhajmi	Amaliym ashg'ulot soatlarhajmi	Mustaqil ta'limso atlari
1	Sirt faol va sintetik yuvish vositalari kimyosi, ularning sinflanishi va hom ashyolari.	2		2	
2	Sirt faol va sintetik yuvish vositalarini sintez qilishning kimyoviy usullari.	2		2	
3	Sirt faol va sintetik yuvish vositalarining fizik-kimyoviy hususiyatlari, ularga qo'yiladigan talablar.	2		2	
4	Parafinlar. Quyi va yuqori parafinlarni ajratib olish manbalari va usullari.	2		2	
5	Birlamchi reaksiyalar (destruktsiya, degidrogenatsiya).	2		2	
6	Sirt faol va sintetik yuvish vositalarini ishlab chiqarish kimyosi, katalizatorlari va parametrlari.	2		2	
7	Aromatik uglevodorodlarni olish usullari.	2		2	
8	Sirt faol va sintetik yuvish vositalarini sanoatda qo'llanilishi.	2		2	
9	Gidroksietillangan karboksilik kislotalar.	2		2	
10	To'rtlamchi ammoniy tuzlari, alifatik aminlar,	2		2	
11	Sirt faol moddalardan va sintetik yuvish vositalaridan kundalikda foydalanish.	2		2	
12	Yuvish suyuqliklarini tayyorlash va tozalash.	2		2	
Jami		24		24	72

Adabiyotlar

1. Вережников В.Н., Гермашева И.И., Крысин М.Ю. Коллоидная химия поверхностноактивных веществ: Учебно-методическое пособие // Вережников В.Н., Гермашева И.И., Крысин М.Ю.-Лань, 2015г.-304с.
2. Волков В.А. Коллоидная химия. Поверхностные явления и дисперсные системы. Лань, 2015г.-672 с.
3. Холмберг К., Йёнссон Б., Кронберг. Б., Линдман Б. Поверхностно-активные вещества и полимеры в водных растворах. Издательство: "Лаборатория знаний", 2015. -532
4. Z. Salimov. Kimyoviy texnologiyaning asosiy jarayonlari va qurilmalari. 1.2-tom Toshkent. O'zbekiston 1995 y. 238 b,
5. Charles E.Thomas Process Technology Equipment & Systems. -U.: Cengage Learning, 2015. - 526 bet.
- 6.
7. T.A.Otaqo'ziyev, M.Iskandarova va boshqalar.
8. Jihozlash va loyihalash asoslari. -T.: O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati nashriyoti, 2010. -

Internet saytlari

1. <http://tkti.uz>
2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Sawmill>
3. http://www.mebeldok.com/kak_rabotat/uchim_chertezi.html
4. <http://www.e-booksdirectory.com/listing.php?category=96>
5. <http://www.xumuk.ru/encyklopedia/2/4997.html>
6. <http://www.dissercat.com/content/khimiya-drevesiny-i-ee-osnovnykh-komponentov-khimicheskaya-aktivnost-komponentov-drevesiny-p>
7. <http://www.chem.msu.su/rus/jlib/cyr/306/welcome.html>
8. www.ziyonet.uz
9. www.google.uz
10. www.wikipedia.ru

Kontaktsoatlari: mustaqil ta'lim topshiriqlarini bajarish, ularni taqdim etish, zarur ma'lumotlar va turli materiallar bo'yicha savollarga quyidagi grafik asosida o'qituvchiga murojaat qilishingiz mumkin:

№	Kun	Vaqt	Xona
1.	Chorshanba	10.00–12.00	209
2.	Shanba	10.00–12.00	216